

Το φλουρί στη βασιλόπιτα: η προέλευση του εθίμου

Την πρώτη μέρα κάθε νέου έτους, είθισται να κόβουμε μία βασιλόπιτα μέσα στην οποία έχει τοποθετηθεί ένα φλουρί. Σε εκείνη ή εκείνον που θα τύχει το κομμάτι με το φλουρί, το νέο έτος θα του φέρει γούρι. Γιατί, όμως, έχει καθιερωθεί αυτό; Ποιες είναι οι ρίζες του εθίμου; Κατά το ελληνικό έθιμο, το βράδυ της παραμονής της πρωτοχρονιάς, οικογένεια και φίλοι συγκεντρώνονται γύρω από το εορταστικό τραπέζι. Πάνω σε αυτό υπάρχει και μία βασιλόπιτα μέσα στην οποία υπάρχει κρυμμένο ένα φλουρί (νόμισμα, χρυσό όποτε είναι εφικτό). Με τον ερχομό του νέου έτους, ο νοικοκύρης του σπιτιού την κόβει σε τρίγωνα κομμάτια καθένα από τα οποία προσφέρεται στους παρευρισκόμενους, εκτός φυσικά από εκείνα που είναι του Χριστού, της Παναγίας, του φτωχού κλπ. Σε όποιον τύχει το φλουρί, το έθιμο ορίζει πως θα του φέρει τύχη στο νέο έτος.

Αν αναρωτιέστε, πώς καθιερώθηκε αυτό το έθιμο, υπάρχουν πολλές εκδοχές. Σύμφωνα, όμως, με τη θρησκευτική παράδοση, οι ρίζες του τοποθετούνται στην Καισάρεια της Καππαδοκίας πριν από περίπου 1600 χρόνια.

Εκείνη την εποχή, επίσκοπος ήταν ο Μέγας Βασίλειος, ο οποίος ήταν γνωστός για τη συμπόνια και τη βοήθεια που προσέφερε στους συνανθρώπους του. Τότε, κατά μία εκδοχή, ο τύραννος έπαρχος της Καππαδοκίας ζήτησε από το Μέγα Βασίλειο να του παραδώσει όλο το χρυσάφι της πόλης, ειδάλλως θα την πολιορκούσε και λεηλατούσε. Εκείνος προσευχόταν όλη τη νύχτα στο Θεό για τη σωτηρία της πόλης και όταν ξημέρωσε, ο έπαρχος με το στρατό του περικύκλωσε την πόλη, έτοιμος να τη λεηλατήσει. Όταν ο Μέγας Βασίλειος του είπε

πως δε μπορεί να ικανοποιήσει τις απαιτήσεις του, καθώς οι περισσότεροι κάτοικοι είναι πολύ φτωχοί, τότε εκείνος θύμωσε πάρα πολύ και τον απείλησε πως θα τον εξορίσει ή και ακόμα ότι θα τον σκοτώσει.

Οι χριστιανοί της Καισάρειας, που αγαπούσαν πολύ το δεσπότη τους, ακούγοντας τις απειλές, συγκέντρωσαν όσα χρυσαφικά διέθεταν και τα παρέδωσαν σε ένα σεντούκι στο Μέγα Βασίλειο και εκείνος με τη σειρά του στον τύραννο. Όταν ο τελευταίος επιχείρησε να το ανοίξει, έγινε το θαύμα. Όλοι είδαν μία λάμψη και εμφανίστηκε ένας καβαλάρης (ο Άγιος Μερκούριος) που μαζί με το στρατό του (άγγελοι) όρμησε στον έπαρχο και τους ανθρώπους του οι οποίοι αφανίστηκαν. Έτσι η πόλη σώθηκε.

Τότε, ο Μέγας Βασίλειος αντιμετώπισε το πρόβλημα της επιστροφής και της δίκαιης διανομής των χρυσαφικών στους κατοίκους. Προσευχήθηκε στο Θεό και Εκείνος του έδωσε φώτιση. Ζήτησε από τους βοηθούς του να ζυμώσουν ψωμάκια και μέσα σε καθένα από αυτά να τοποθετήσουν λίγα χρυσαφικά. Κάθε οικογένεια καταναλώνοντας το ψωμάκι της, διαπίστωνε με έκπληξη το περιεχόμενό του. Αυτό το ψωμάκι ήταν η βασιλόπιτα, που έφερνε χαρά και ευλογία.

Γι' αυτό, λοιπόν, προς τιμήν του Αγίου, την πρώτη μέρα του χρόνου (ημέρα μνήμης του θανάτου του) φτιάχνουμε βασιλόπιτα και τοποθετούμε ένα φλουρί σε αυτήν.